

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 964/23
26.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Иван Марић, адвокат из Београда, Држићева 5/37, против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, одељење у Ваљеву, Карађорђева 64/10, и Јавног предузећа за газдовање шумама "Србијашуме", Шумско газдинство "Борања" из Лознице, Саве Ковачевића 2, ради утврђења права својине, одлучујући о жалбама тужених, изјављеним против пресуде Основног суда у Мионици П 420/21 од 26.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе тужених као неосноване и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Мионици П 420/21 од 26.12.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђује да је тужиља стекла право својине на основу одржаја на кат.парц. ... шума треће класе "... површине 0.40.58 ха, уписане у Лн.бр.... КО ..., а што су тужени дужни признати и трпети да се тужиља укњижи у земљишним књигама као власник наведене непокретности. Ставом другим изреке одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбе, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Тужена Република Србија је трошкове другостепеног поступка одређено тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/2011, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио

да жалбе тужених нису основане.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе тужене Републике Србије, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП будући да је изрека пресуде јасна и разумљива, да не противречи сама себи ни разлозима који су дати о свим битним чињеницама, а јасно произлазе из садржине изведених доказа, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, катастарска парцела бр... КО ... била је уписана у ЛН бр. ... приликом оснивања земљишних књига 1940. године, са правом власништва у корист села ... Након завршетка Другог светског рата извршена је промена, те је наведена парцела на основу решења Дн.бр.242/48 од 03.03.1948. године била уписана као општенародна имовина којом је управљао Месни народни одбор села Мионица. Поновни упис предметне парцеле извршен је 1969. године као својина Републике Србије, корисника ЈП "Србијашуме" , Предузећа за газдовање шумама "Борања". Према ЛН бр. ... КО ..., кат.парцела бр... води се као шума треће класе, површине 4.058 м2. Тужила је више од 30 година у континуитету у мирном, фактичком и несметаном поседу предметне парцеле лично и преко својих претходника, деде и оца ББ који је преминуо 24.11.2020. године, а након чије смрти је тужила и даље у поседу предметне парцеле и исту обрађује, с тим да је предметна парцела годинама коришћена за напасање стоке и за узгој пољопривредних усева. На терену се не ради о шумском земљишту, већ о обрадивој површини коју тужила преко својих претходника користи несметано за узгајање пољопривредних усева, с тим да их нико за све време трајања поседа није узнемиравао у коришћењу спорне парцеле. Приликом расправљања заоставштине иза покојног оца тужила је сазнала да се наведена парцела води на тужене.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа – ЗОСПО, првостепени суд је закључио да тужила предметну парцелу као обрадиво земљиште користи у периоду дужем од 20 година као савестан држалац, па како је одредба члана 29. ЗОСПО престала да важи доношењем Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа, то је усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужила по основу ванредног одржаја постала власник предметне парцеле.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Чињенично стање утврђено је на основу писаних доказа и исказа сведока ВВ, ГГ и тужиле саслушане у својству парничне странке којима је суд поверовао и утврдио да је тужила лично и преко својих правних претходника у мирној, савесној и несметаној државини у периоду преко 20 година, те да предметна парцела не представља шумско земљиште већ обрадиву површину, односно пашњак. Наведену чињеницу потврђују и наводи жалиоца ЈП "Србијашуме" да се код тог туженог предметна парцела води као пашњак, да се на терену ради о чистини иако је код надлежне Службе за катастар непокретности предметна парцела уписана

као шума треће класе. Стога, без значаја су наводи у жалби друготуженог да првостепени суд није извео доказ увиђајем на лицу места нити вештачењем преко вештака одговарајуће струке, посебно у ситуацији када друготужени у току првостепеног поступка није оспорио тужбу и постављени тужбени захтев, нити узео активно учешће у поступку предлагањем доказа на те околности.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиле. У првостепеном поступку је несумњиво утврђено да је тужилца (а пре ње њени правни претходници деда и отац који је преминуо 24.11.2020. године) у непрекидној и несметаној државини спорних парцела више од 30 година у континуитету до 2021. године када је поднета тужба у овој парници. Савесност државине се претпоставља, па онај који тврди другачије, мора то и да докаже. Стим у вези, нису основани наводи у жалбама тужених да су тужилца и њени правни претходници несавесни држаоци у смислу члана 72. став 2. ЗОСПО, с обзиром на то да тужилца не поседује доказ о власништву, односно правни основ државине. Без обзира на чињеницу да тужилца нема закониту државину, на којој околности и квалитету државине тужени истрајавају у жалби, тужилца је у смислу одредбе члана 28. став 4. ЗОСПО ванредним одржајем за који није потребна законита државина, стекла право својине на спорној непокретности, и то несметаним коришћењем преко 30 година, из којих разлога су правни претходници тужиле па и сама тужилца, основано веровали да је парцела коју држе њихова.

Жалбени наводи тужене Републике Србије да је тужилца увидом у јавну евиденцију непокретности могла и била дужна да сазна да се спорна парцела води као својина тужене, из чега произлази да је тужилца све време знала да нема пуноважан правни основ за државину предметне парцеле и да је била несавесни држалац предметне непокретности, нису основани. Наиме, чињеница да је тужена уписана у катастар непокретности као власник предметне катастарске парцеле не може се доводити у везу са савесношћу као условом за стицање својине одржајем у смислу напред наведених одредби Закона о основама својинскоправних односа, собзиром да начело јавности уписа у катастар непокретности представља објективну околност, док савесност представља лично својство тужиле, односно да ли је тужилца знала или према околностима случаја могла знати да предметна непокретност није у њеној својини. Могућност сазнања тужиле у директној вези је и са понашањем тужених, односно чињеницом да ли су тужени на било који начин вршили своје право на предметној непокретности у току времена потребног за одржај, односно да ли је тужени Јавно предузеће за газдовање шумама "Србијашуме", Шумско газдинство "Борања" у датом периоду вршило фактичку власт над овом парцелом, без обзира на стање у катастру. Имајући у виду наведено, тужилца је оправдано веровала да су предметну парцелу стекли њени правни претходници, а касније и она.

Како у првостепеном поступку тужени нису доказали да је тужилца (као ни њени правни претходници) несавестан држалац, и по оцени Апелационог суда у Београду, испуњени су услови за стицање права својине по основу ванредног одржаја у погледу савесности стицаоца. Како је могућност стицања својине одржајем на непокретности у друштвеној, односно државној својини установљена тек ступањем на снагу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа 04.07.1996.

године, а имајући у виду да се рокови за одржај могу рачунати само убудуће, од момента ступања на снагу овог закона, у конкретном случају испуњени су услови за стицање својине путем одржаја прописани одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО, будући да је од напред наведеног датума 04.07.1996. године (а не од 03.08.1996. године како наводи првостепени суд) до дана подношења тужбе у овој парници 30.09.2021. године, протекло више од 20 година.

Без утицаја су на правилност побијане пресуде и наводи у жалби којима се указује на одлуке у којима је заузет другачији правни став у погледу стицања права својине на непокретности која је по природи шумско земљиште, будући да се у конкретном случају у нарави не ради о шумском, већ о обрадивим земљишту, без обзира на извршен упис у катастар земљишта. Уосталом, судска пракса у нашем правном систему не представља извор права. Несумњиво право грађана на једнаку заштиту права не значи и обавезност примене правних ставова из раније донетих судских одлука, пошто би се тиме ограничило право грађана на правично суђење, такође зајемчено Уставом, по коме свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року расправи све аспекте конкретног случаја и донесе правилну одлуку о његовом праву. С обзиром да је одредбом члана 145. Устава прописано да се судске одлуке заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона, а одредбом члана 1. Закона о судијама, да је судија независан у поступању и доношењу одлуке и да суди и пресуђује на основу Устава, закона и других општих аката, потврђених међународних уговора, општеприхваћених правила међународног права, раније донете судске одлуке (судска пракса) не представљају извор права у Републици Србији.

На основу изложеног, Апелациони суд у Београду је ценећи и остале наводе у жалбама које није посебно образлагао сагласно члану 396. ЗПП, будући да не могу довести до другачије одлуке у овој парници, одбио као неосноване жалбе тужених и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390. ЗПП.

Потврђена је, на основу члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, будући да је донета правилном применом одредаба члана 153. ЗПП.

Будући да тужена Република Србија није успела у жалбеном поступку, другостепени суд је одбио њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, применом члана 153. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић